

Κείμενο

[Το ερευνητικό ενδιαφέρον για τα μηνύματα της κινητής τηλεφωνίας]

Από το να δαιμονοποιεί¹ κανείς τη σχέση των νέων ανθρώπων με τους εξελιγμένους κώδικες επικοινωνίας, είναι καλύτερα να προσπαθεί να τους καταλάβει. Τα μηνύματα μέσω κινητών τηλεφώνων δίνουν και παίρνουν, γραμμένα στο δευτερόλεπτο από δαχτυλάκια που χορεύουν ρυθμικά πάνω σε μικρά ή μεγαλύτερα πληκτρολόγια συσκευών και δίνουν μια εικονική διάσταση στην πιο απλή επαφή. Αριθμοί, σύμβολα, γραμματάκια πάνω στη γραμμή που υπαγορεύει ένα απόλυτο «πάντα σε επαφή». Και γιατί όχι άλλωστε; Όπως εξηγεί στην εφημερίδα «Repubblica» ο δρ. ψυχολογίας Ματέο Λαντσίνι, «η πλειονότητα των νέων δε σκέφτεται να υποκαταστήσει την πραγματική ζωή με την εικονική. Αντίθετα, η εικονική πραγματικότητα τους βοηθά να αποκτήσουν γνώση και αυτοπεποίθηση, για να αντιμετωπίσουν τον πραγματικό κόσμο». Ησυχάσαμε κι απ' αυτή την έννοια προσωρινά, κι ας μη θεωρούμε απολύτως φυσιολογικό το... αέναο, αθόρυβο (ευτυχώς) σεργιάνι πάνω στα πληκτρολόγια. Άλλωστε, όπως έδειξε έρευνα Ιταλών επιστημόνων, οι ίδιοι οι γονείς χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο τα sms² για να πουν στα παιδιά τους ένα σωρό σημαντικά πράγματα, για τα οποία δε βρίσκουν τον χρόνο να μιλήσουν απευθείας.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν που η γλώσσα των sms απέκτησε από την πρώτη στιγμή ερευνητικό ενδιαφέρον. Ήδη έχουν εμφανιστεί μελέτες σε διάφορους επιστημονικούς κλάδους με αντικείμενο την επικοινωνία μέσω sms. Όμως, σε μια πρώτη φάση, δεν υπήρξε μεγάλος αριθμός αυθεντικών μηνυμάτων, από τα οποία να μπορούν οι επιστήμονες να εξαγάγουν ασφαλή και ολοκληρωμένα συμπεράσματα όσον αφορά τη γλώσσα των sms.

Στην Ελλάδα, το ερευνητικό πρόγραμμα «sms4science» προωθείται από δύο εργαστήρια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στόχος του είναι η συγκρότηση ενός εκτεταμένου και κατάλληλα επεξεργασμένου σώματος κειμένων από

¹ Δαιμονοποιεί: αποδίδει σε κάποιον ή κάτι απόλυτα αρνητικές ιδιότητες.

² SMS (Short Message Service): κείμενα που διακινούνται μέσω των συσκευών κινητής τηλεφωνίας.

αυθεντικά sms που έχουν γραφεί στα ελληνικά ή και σε greeklish³. Το ελληνικό corpus θα είναι χρήσιμο σε κάθε κέντρο μελέτης της ελληνικής γλώσσας (πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα) αλλά και σε εταιρείες ή φορείς που δραστηριοποιούνται στην αγορά των τηλεπικοινωνιών ή στο περιθώριό της (π.χ., πάροχοι κινητής τηλεφωνίας, κατασκευαστές εξοπλισμού, εταιρείες νέων υπηρεσιών, διαφημιστικές εταιρείες κ.λπ.).

Είναι καλό αυτό τώρα; Κάθε φαινόμενο έχει την καλή και την κακή του πλευρά. Ας ξεκινήσουμε από την καλή. Ερευνητές του Πανεπιστημίου του Κόβεντρι μελέτησαν παιδιά ηλικίας μεταξύ 10 και 12 ετών, για να κατανοήσουν την επίδραση της γραφής μηνυμάτων μέσω κινητού στις γλωσσικές τους δεξιότητες και (προς μεγάλη έκπληξη πολλών) ανακάλυψαν ότι η χρήση των ιδιωματισμών των sms θα μπορούσε να επιδρά θετικά στην ανάπτυξη της ανάγνωσης. Επιπλέον, η έρευνα δεν εντόπισε κανένα φθοροποιό στοιχείο της γλώσσας των sms πάνω στη συμβατική γραφή. «Αυτά που θεωρούμε ανορθογραφίες, στην ουσία δεν παραβαίνουν τους γλωσσικούς κανόνες και τα παιδιά διαθέτουν μια εκλεπτυσμένη αντίληψη της κατάλληλης χρήσης των λέξεων», υποστηρίζει η δρ Μπέβερλι Πλέστερ, επικεφαλής της μελέτης και εισηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Κόβεντρι.

Και άλλες έρευνες έχουν καταλήξει σε παρόμοια συμπεράσματα. Έρευνα του Πανεπιστημίου του Τορόντο για τον τρόπο που χρησιμοποιούν οι νέοι τα μηνύματα μέσω κινητών κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αποστολή sms είχε θετική επίδραση στον χειρισμό της γλώσσας.

Όσο για τα άσχημα; Εταιρεία μετρήσεων κατέγραψε ότι κάθε Αμερικανός στέλνει και λαμβάνει 2.272 μηνύματα τον μήνα, σύμφωνα με στοιχεία που αφορούν το τελευταίο δίμηνο του 2008. Το φαινόμενο αυτό ανησυχεί λοιπόν ψυχολόγους και γιατρούς που υποστηρίζουν ότι η τόσο μεγάλη υπερβολή στην επικοινωνία με μηνύματα μπορεί να προκαλέσει άγχος, αδυναμία συγκέντρωσης, πτώση της βαθμολογίας για μαθητές, φοιτητές,, έλλειψη ύπνου και τραυματισμούς στο μυϊκό σύστημα. Τα όρια είναι μάλλον η λύση, όπως άλλωστε συμβαίνει (δυστυχώς) σε κάθε περίπτωση!

Κ. Τζαβάρα, εφ. *Ελευθεροτυπία*, 24.6.2009 (διασκευή)

³Η λέξη greeklish είναι συνδυασμός των λέξεων greek και English. Greeklish χρησιμοποιούν κυρίως οι νέοι όταν επικοινωνούν μέσω μηνυμάτων.

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 80 – 100 λέξεις.

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Ποια είναι η θετική και ποια η αρνητική πλευρά, σύμφωνα με την αρθρογράφο, της εκτεταμένης χρήσης των sms μηνυμάτων; Να γράψετε την απάντησή σας σε μία παράγραφο (60 – 80 λέξεις).

(μονάδες 10)

B2α. Να επισημάνετε δύο από τις διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις με τις οποίες επιτυγχάνεται η συνοχή στην πρώτη παράγραφο (Από το να δαιμονοποιεί... απευθείας) του κειμένου.

(μονάδες 2)

B2β. Να εξηγήσετε ποιες σχέσεις συνοχής δηλώνουν αντίστοιχα οι συγκεκριμένες διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις.

(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. «Τα μηνύματα μέσω κινητών τηλεφώνων δίνουν και παίρνουν»:

Να εντάξετε την παραπάνω περίοδο σε μία παράγραφο 50-60 λέξεων.

(μονάδες 10)

Γ2α. «σεργιάνι πάνω στα πληκτρολόγια»:

Να δηλώσετε αν η χρήση της γλώσσας στην παραπάνω φράση είναι κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 2)

Γ2β. Να γράψετε μία πρόταση χρησιμοποιώντας τη λέξη όρια (δηλώνεται και στο κείμενο με υπογράμμιση) με διαφορετική σημασία από αυτή που έχει η λέξη στην τελευταία παράγραφο (Όσο για... περίπτωση) του κειμένου.

(μονάδες 3)